

Delegeringsordning för Överförmyndarnämnden

Ale kommun

Delegeringsordningen är antagen av Överförmyndarnämnden 2014-10-10

Förord

Inledning

Det är de förtroendevalda som har det politiska ansvaret för nämnden i sin helhet, dvs. beredning, beslut och verkställighet (genomförande). Beslut enligt kommunallagen (KL) kan endast fattas av fullmäktige, nämnd eller – med stöd av delegeringsreglerna i KL 6 Kap. 33 § - delegat. Med delegat menas den till vilken viss beslutanderätt överläts från nämnd. Mottagaren av ett sådant uppdrag kan antingen vare en eller flera förtroendevalda i nämnden eller en tjänsteman hos kommunen. Endast genom delegering enligt KL 6 Kap. 33 § kan beslutanderätt föras över från nämnden. Nämnden avgör själv i vilken utsträckning man vill använda sig av sin delegeringsrätt, inom de ramar som KL anger, och bestämmer de ärenden man vill delegera och till vem. Nämnden kan delegera till sitt arbetsutskott, till ledamot eller ersättare i nämnden och till anställd i kommunen. Nämnden kan även ställa upp villkor för delegationen, enligt 38 §. Väsentligt är att delegeringsmöjligheten inte används på ett sådant sätt att nämnden avhänder sig ledningen och ansvaret för de principiellt viktiga frågorna.

I den kommunala verksamheten finns dessutom en mängd beslut eller avgörande som inte är beslut i KL:s mening. De är istället rent verkställande eller förberedande åtgärder. Dessa åtgärder måste skiljas från KL:s beslutsbegrepp och omfattas inte av delegeringsreglerna.

Det är oftast svårt att dra gränsen mellan beslut som kräver delegering och beslut som är ren verkställighet. Kommunallagen använder begreppet ren verkställighet i bestämmelserna om överklagande. Enligt KL 10 kap. 2 § kan nämndbeslut och delegeringsbeslut överklagas. Beslut av rent verksställande eller förberedande art får däremot inte överklagas. Delegeringsrätten omfattar överlåtelse av verklig beslutanderätt. Var gränsen mellan verklig beslutanderätt och ren verkställighet går påverkas i den praktiska tillämpningen av flera faktorer, t ex beslutets innehåll och rättsverkan samt om ärendet rymmer självständigt beslutsfattande och om ärendet är möjligt att överklaga eller inte.

Olika beslutstyper

I kommunen fattas beslut av olika karaktär och med olika effekt. I princip kan man urskilja tre olika beslutstyper:

1. **Utfätriktade beslut** – Beslut som för myndighetsutövning enligt specialförfattningar och andra beslut som riktar sig utåt t ex bidragsgivning föreningar, samhällsplanering, bostadsbyggande och barnomsorg.
2. **Blandade beslut** – Interna beslut som ibland kan påverka förhållanden utåt på något sätt. Det handlar ofta om beslut som får civilrättsliga effekter gentemot tredje man, t ex avtal vid upphandling och anställning av personal.
3. **Inåtriktade beslut** – Interna beslut som i Förste hand berör den inre verksamheten i kommunens arbete t ex beslut i den löpande driften och i flertalet personaladministrativa ärenden.

Om man låter överklagbarheten vara utgångspunkt i resonemanget om gränsdragning mellan beslut och ren verkställighet, kan beslut under kategori 1 och 2 inte hänföras till ren verkställighet utan bör alltid omfattas av delegeringsrätten. Det är därför i Förste hand för beslut i kategori 3 som behovet av att förtydliga gränsen mellan delegering och ren verkställighet har intresse och betydelse.

Formalia

I 6 kap. 34 § Kommunallagen anges frågor och ärende som en nämnd inte har rätt att delegera.

Nämnder kan inte delegera

- Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet.
- Framställningar eller yttrande till kommunfullmäktige liksom yttrande med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats
- Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, samt
- Vissa ärenden som anges i särskilda författningar

I 19 kap. 14 § Föräldrabalken anges frågor och ärenden som en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd inte har rätt att delegera.

Överförmyndarnämnden kan inte delegera

- En framställning eller yttrande till kommunfullmäktige
- Beslut enligt 11 kap. 20 § att entlediga eller skilja en god man eller förvaltare från uppdraget
- Beslut enligt 15 kap. 7 § att häva avtal om sammanlevnad i oskiftat bo.
- Beslut enligt 16 kap. 13 § att förelägga vite.

I 19 kap. 14 § Föräldrabalken anges att ärenden skall hänskjutas till nämnden om den som fått ett uppdrag att avgöra vissa grupper av ärenden (delegation) finner att samtycke, tillstånd, förordnande, upphörande eller entledigande i ett visst fall inte bör meddelas eller beslutas, eller anser att frågan är tveksam.

Delegeringens innebörd

Genom delegering flyttas beslutanderätten över från nämnden till delegaten. Delegaten träder **helt** i nämndens ställe. Beslut som fattas med stöd av delegering är juridiskt sett ett nämndbeslut. Det betyder bland annat att delegatens beslut kan överklagas på precis samma sätt som ett nämndbeslut. Revisionsansvaret för delegationsbeslutet ligger hos nämnden, men nämnden kan **inte** ändra ett beslut som fattas av delegaten. Nämnden kan dock när som helst återkalla lämnad delegation.

Utformningen av delegationsbeslut

Hur skall då ett delegationsbeslut utformas?

I princip gäller samma förmregler för delegationsbeslut som för nämndbeslut. Detta innebär att det alltid måste finnas någon form av skriftlig dokumentation, det vill säga delegerad beslutanderätt får aldrig utövas endast muntligt. Detta är även en förutsättning för återrapportering till nämnden. Som minimikrav är det rimligt att den skriftliga dokumentationen över ett delegationsbeslut skall innehålla uppgift om:

Vem som fattat beslutet

När och vilket beslut som fattades, samt

Vad beslutet avser.

Delegaten beslutar i de ärenden som ingår i delegeringsuppdraget. Finner delegaten att ett ärende är av större vikt eller av principiell betydelse bör och kan hon/han hänskjuta ärendet till nämnden för avgörande. Det är alltså nämnden som i så fall har att fatta beslut, aldrig nämndens arbetsutskott. En delegat får inte själv överlåta åt någon annan att fatta beslut i delegatens ställe så kallad vidaredelegering. Det är endast tillåtet för förvaltningschef. Om nämnden medgivit förvaltningschef, att i sin tur uppdra åt annan anställd inom kommunen att besluta i hans/hennes ställe, ska sådana beslut anmälas till förvaltningschefen.

Där beslutanderätten är delegerad till överförmyndarhandläggare har även Förste överförmyndarhandläggare beslutsrätt. Där beslutanderätten är delegerad till Förste överförmyndarhandläggare har även kommunjuristen beslutsrätt.

Anmälan av delegationsbeslut

Beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till nämnden enligt 6 kap. 35 § Kommunallagen. Anmälan har främst som syfte att tillgodose rättsäkerhetsaspekter och nämndens informations- och kontrollbehov. Nämnden bestämmer själv när och hur anmälan ska ske. Det viktigaste är inte metoden och rutinerna utan att man genom nämndens protokoll kan identifiera varje delegationsbeslut för att de bland annat ska kunna överklagas. Tidpunkten för anmälan tas som utgångspunkt för beräkning av överklagandetiden när beslut överklagas med laglighetsprövning enligt KL. Den beräknas från den dag då justering av nämndprotokollet, vid vilket delegationsbeslutet har anmälts, tillkännages på kommunens anslagstavla.

Som alternativ kan överklagandetiden räknas från den dag ett särskilt protokoll över delegationsbeslutet upprättats, justerats och anslagits på anslagstavlan. Ett sådant beslut skall trots detta också anmälas till nämnden.

Huvudprincipen för anmälan av delegationsbeslut är att beslutet bör anmälas så snart som möjligt framför allt om det kan förväntas att ett delegationsbeslut kommer att överklagas.

Vid överklagande enligt förvaltningslagen (förvaltningsbesvär) börjar överklagandetiden att löpa när den enskilde som är berörd av beslutet delgivit detta. Detta innebär dock inte heller att undantag från anmälningsplikten kan göras.

I 19 kap. 13 § Föräldrabalken anges att beslut i ett ärende enligt Föräldrabalken vilket har fattats på grund av delegation enligt samma paragrafs Förste stycke inte behöver anmälas till nämnden.

Ekonomi/administration

Nr	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
1	Utseende av beslutsattestanter		Kommunchef/Ekonomichef	

Förvaltningslagen

Nr	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
1	Omrövning av överklagat beslut	27 § FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	
2	Avvisning då klagomål inkommit för sent	24 § FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	
3	Rättelse av skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende	26 § FL	Överförmyndarhandläggare	
4	Överklaga beslut fattat av allmän domstol, förvaltningsdomstol eller annan högre myndighet		Förste överförmyndarhandläggare	
5	Avge yttrande med anledning av överklagande över delegats beslut – allmänna ärenden		Förste överförmyndarhandläggare	

Tryckfrihetsförordningen och Offentlighets- och sekretesslagen

Nr	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
1	Prövning om fråga om utlämnande av allmän handling till enskild	TF2:14 OSL 6:3, FB 16:7	Förste överförmyndarhandläggare	Se även prövning av rätt att ta del av handlingar enligt FB 16:7. Även administrativ chef har delegation.
2	Beslut om förbehåll vid utlämnande av sekretessbelagd allmän handling	OSL 10:14 st 1, 12:2 st 2 och 10:4 st 1	Förste överförmyndarhandläggare	
3	Anmäla/ ej anmäla brott som hindrar nämndens verksamhet i brådska ärende		Förste överförmyndarhandläggare	

Föräldrabalken

Nr	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
1	Samtycke till omhändertagande av egendom som underlåtit annars själv rådet över eget arbete eller efter villkor i gåva, testamente eller förmånstagarförordnande	FB 9:3 FB 9:4	Förste överförmyndarhandläggare	
2	Förslag till tingsrätten på person lämplig som förmyndare	FB 10:14	Överförmyndarhandläggare	
3	Förordnande av god man	FB 11:1 FB 11:2 FB 11:3	Överförmyndarhandläggare	
4	Bestämma omfattningen av förvaltare efter att rätten överlåtit beslutet till överförmyndaren	FB 11:7	Överförmyndarhandläggare	
5	Ansökan om förordnande av god man eller förvaltare	FB 11:15	Överförmyndarhandläggare	
6	Infodra yttrande i ärende om förordnande av god man eller förvaltare för någon som fyllt	FB 11:16	Överförmyndarhandläggare	
7	Avge yttrande i ärende om förordnande av god man eller yttrande	FB 11:16	Överförmyndarhandläggare	
8	Interimistiskt förordnande av god man	FB 11:18	Förste överförmyndarhandläggare	
9	Entledigande av god man eller förvaltare	FB 11:19	Överförmyndarhandläggare	
10	Beslut om entledigande av god man eller förvaltare på grund av misskötsamhet	FB 11:21	INGEN DELEGAT. BESLUT I NÄMND.	Beakta ställföreträdarens yttranderätt, men också möjlighet till interimistiskt beslut om dröjsmål kan medföra fara för huvudmannen
11	Ansökan om entledigande av god man eller förvaltare och om upphörande av godmanskap eller förvaltare	FB 11:21	Överförmyndarhandläggare	
12	Ansöka om jämkning av godmanskap eller förvaltare	FB 11:23	Förste överförmyndarhandläggare	
13	Avge yttrande till rätten i ärende om jämkning av godmanskap eller förvaltare	FB 11:23	Förste överförmyndarhandläggare	
14	Beslut om jämkning av godmanskap enligt FB 11:1 – 11:3	FB 11:23	Överförmyndarhandläggare	
15	Infodra yttrande i ärende om förordnande eller entledigande av god man eller förvaltare	FB 11:24	Överförmyndarhandläggare	
16	Samtycke i efterhand till ingånget avtal	FB 12:10	Förste överförmyndarhandläggare	
17	Beslut om fördelning av förvaltning mellan förmyndare, gode män och förvaltare	FB 12:12	Förste överförmyndarhandläggare	

18	Beslut vid oenighet om förvaltning mellan förmyndare, gode män eller förvaltare	FB 12:12	Förste överförmyndarhandläggare	
19	Beslut om ställande av säkerhet	FB 12:13	Förste överförmyndarhandläggare	
20	Bestämmande av arvode och ersättning för utgifter till förordnande förmyndare, gode män och förvaltare	FB 12:16	Överförmyndarhandläggare	
21	Bestämmande i vad mån arvode och ersättning för utgift skall utgå av den enskildes medel, av dödsboets medel eller av kommunala medel	FB 12:16	Överförmyndarhandläggare	
22	Bestämmande av arvode och ersättning för utgifter till legala förmyndare	FB 12:17	Överförmyndarhandläggare	
23	Samtycke till placering av omyndigs tillgångar i aktier eller på annat sätt.	FB 13:6	Överförmyndarhandläggare	
24	Tillsånd till uttag av omyndigs spärrade medel	FB 13:8	Överförmyndarhandläggare	
25	Samtycke i frågor som rör fast egendom	FB 13:10	INGEN DELEGAT. BESLUT I NÄMND.	(vid brådskande ärende även ordföranden)
26	Samtycke till understöd	FB 13:11	Förste överförmyndarhandläggare	
27	Tillsånd att för den omyndiges räkning ta upp lån eller ingå någon annan skuldförbindelse, ingå borgensförbindelse eller ställa den omyndiges egendom som säkerhet för den omyndiges eller någon annans förbindelse	FB 13:12	Förste överförmyndarhandläggare	
28	Tillsånd för den omyndige att själv driva rörelse samt tillsånd för föräldrarna att för den omyndiges räkning driva rörelse	FB 13:13	Förste överförmyndarhandläggare	Notera särskilt bolagsformen
29	Beslut om befrielse från skyldighet att lämna årsräkning eller sluträkning samt beslut att sådana räkningar får lämnas i förenklad form	FB 13:16	Förste överförmyndarhandläggare	Beslut som rör gode män för ensamkommande barn får även fattas av överförmyndarhandläggare
30	Bestämmande av ny tid för avlämnande av förteckning, årsräkning eller sluträkning	FB 13:17	Överförmyndarhandläggare	
31	Föreläggande för föräldrarna att i årsräkning eller på annat sätt redogöra för sin förvaltning	FB 13:18	Överförmyndarhandläggare	
32	Bestämmande om att 3-7 §§ i 13 kap. skall tillämpas än i annat fall än som följer av 2 § i samma kap. Begränsning av möjlighet att ta ut pengar på bank. Bestämmande av att värdehandlingar skall förvaras och förvaltas av ett värdepappersinstitut eller ett motsvarande utländskt institut. Bestämmande av att premieobligationer skall skrivas in i statsskuldbooken. Bestämmande att den som skall	FB 13:19	Förste överförmyndarhandläggare	

	betala pengar till en omyndig skall sätta in dessa hos bank. Godkännande av avtal som föräldrar träffat med värdepappersinstitut. Tillstånd till överlåtelse eller pantsättning av förvarad värdehandling eller registrerad rättighet enligt aktiekontolagen samt uppbarande av kapitalbelopp som hänför sig till sådan handling eller rättighet.			
33	Bestämma tid och plats för granskning av föräldrarnas förvaltning.	FB 13:21	Överförmyndarhandläggare	
34	Samtycke till placering av den enskildes tillgångar i aktier eller på något annat sätt	FB 14:6	Överförmyndarhandläggare	
35	Tillstånd för god man eller förvaltare att ta ut pengar från spärrat konto	FB 14:8	Överförmyndarhandläggare	
36	Medgivande till undantag från bestämmelserna i 14 kap 4-9 §§	FB 14:10	Förste överförmyndarhandläggare	
37	Samtycke i frågor som rör fast egendom	FB 14:11	INGEN DELEGAT. BESLUT I NÄMND	(vid brådskande ärende även ordföranden.)
38	Samtycke till understöd	FB 14:12	Förste överförmyndarhandläggare	
39	Samtycke till att den enskilde driver rörelse. Samtycke till att gode mannen eller förvaltaren driver rörelse för den enskildes räkning.	FB 14:14	Förste överförmyndarhandläggare	
40	Beslut om att förordnad förmyndare, god man eller förvaltare i särskild ordning skall redogöra för den del av den enskildes tillgångar och skulder som inte omfattas av ställföreträdarens förvaltning.	FB 14:16	Överförmyndarhandläggare	
41	Befrielse för ställföreträdaren från skyldighet att lämna årsräkning eller sluträkning. Beslut om att sådana räkningar får lämnas i förenklad form.	FB 14:19	Förste överförmyndarhandläggare	Beslut som rör gode män för ensamkommande barn får även fattas av överförmyndarhandläggare
42	Bestämmande av ny tid för inlämning av förteckning, årsräkning eller sluträkning.	FB 14:20	Överförmyndarhandläggare	
43	Begränsa möjlighet att ta ut pengar på bank. Bestämma att värdehandlingar skall förvaras och förvaltas av ett värdepappersinstitut eller ett motsvarande utländskt institut. Meddela den som skall betala pengar till den enskilde att pengarna skall sättas in hos bank. Godkänna avtal som ställföreträdaren träffat med värdepappersinstitut. Tillstånd till överlåtelse och pantsättning av förvarad värdehandling eller registrerad rättighet enligt	FB 14:21	Förste överförmyndarhandläggare	

	aktiekontolagen samt uppbärande av kapitalbelopp som hänför sig till sådan handling eller rättighet.			
44	Bestämma tid och plats för granskning av förordnad förmyndares, god mäns eller förvaltares förvaltning.	FB 14:23	Överförmyndarhandläggare	
45	Bestämmande av särskild tid för avgivande av redogörelse för hinder mot skifte av dödsbo.	FB 15:3	Förste överförmyndarhandläggare	
46	Samtycke till rättshandling vid dödsboförvaltning	FB 15:4	Förste överförmyndarhandläggare	
47	Samtycke till egendomens fördelning vid bodelning eller skifte. Samtycke till överlåtelse av den enskildes andel i dödsbo	FB 15:5	Förste överförmyndarhandläggare	(OBS överlåtelse utan ersättning är inte tillåten, jfr FB 15:6)
48	Samtycke till arvsavstående enligt 3 kap 9 § ärvdabalken	FB 15:6	Förste överförmyndarhandläggare	
49	Samtycke till avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo	FB 15:7	Förste överförmyndarhandläggare	(OBS att beslut att häva avtal om sammanlevnad i oskiftat bo ej kan delegeras, BESLUT I NÄMND)
50	Bestämmande om ny tid för avgivande av årsuppgift	FB 15:8	Överförmyndarhandläggare	
51	Granska förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet. Utseende av någon som har rätt att gå igenom förmyndares, gode mäns och förvaltares räkenskaper och anteckningar samt de värdehandlingar som ställföreträdaren förvarar. Bestämmande av tid och plats där ställföreträdaren skall hålla handlingar tillgängliga.	FB 16:3	Överförmyndarhandläggare	
52	Att på förteckningar, årsräkningar, sluträkningar och redogörelser för hinder mot skifte samt årsuppgifter göra anteckningar om verkställd granskning	FB 16:4	Överförmyndarhandläggare	
53	Prövning av rätt att ta del av handlingar	FB 16:7	Förste överförmyndarhandläggare	
54	Inhämtande av yttrande från den omyndige, om han eller hon har fyllt 16 år, eller den som har god man eller förvaltare samt den enskildes make eller sambo och närmaste släktingar i fråga om en förvaltningsåtgärd av större vikt. Återkallande av samtycke till beslut som fattats enligt delegation.	FB 16:9	Överförmyndarhandläggare	
55	Inhämtande av uppgifter från socialnämnder och andra myndigheter.	FB 16:10	Överförmyndarhandläggare	
56	Inhämtande av uppgifter från bank	FB 16:10 a	Överförmyndarhandläggare	
57	Beslut att förelägga vite	FB 16:13	INGEN DELEGAT. BESLUT I NÄMND	
58	Överklagande av rättsens beslut	FB 20:3	Förste överförmyndarhandläggare	

59	Utfärdande av förvaltarfrihetsbevis		Överförmyndarhandläggare	
60	Anlita ombud	FB 20:7	Förste överförmyndarhandläggare	
61	Samtycke, tillstånd, eller förordnande i andra fall än de i delegationsordningen upptagna där samtycket, tillståndet eller förordnandet framstår som självklart och tveksamhet ej kan råda om att huvudmannen ej missgynnas eller skadas på grund av beslutet		Förste överförmyndarhandläggare	

Förmyndarskapsförordningen

Nr	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
1	Ansökan hos rätten om anordnande eller upphörande av godmanskap enligt FB 11:4 eller förvaltarenskap enligt FB 11:7	FörmF 5 §	Överförmyndarhandläggare	
2	Årlig granskning av samtliga förvaltarenskap för att pröva om det finns skäl att ansöka om upphörande av förvaltarenskapet	FörmF 5 §	Förste överförmyndarhandläggare	
3	Överflyttning av förmyndarskap, godmanskap eller förvaltarenskap	FörmF 6 §	Överförmyndarhandläggare	
4	Yttrande på begäran av rätten	FörmF 7 §	Överförmyndarhandläggare	

Lag (1935:46) om tillsyn i vissa fall å oskiftat dödsbo efter medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge

Nr	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
1	Tillsyn över gode mannens uppdrag och beslut i anledning därav	2 §	Förste överförmyndarhandläggare	

Lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn

Nr	Beslut	Lagrum	Delegat	Kommentar
1	Förordnande av god man	2 §	Överförmyndarhandläggare	
2	Självman ta upp frågan om god man	3 §	Överförmyndarhandläggare	
3	Beslut om godmanskapets upphörande	5 §	Överförmyndarhandläggare	
4	Beslut om entledigande av god man efter egen begäran	6 § 1 st	Överförmyndarhandläggare	
5	Självman ta upp frågan om upphörande av godmanskap eller entledigande av god man samt införande av yttrande	7 §	Överförmyndarhandläggare	Särskilt då barnets föräldrar kommit till Sverige.
6	Begäran in yttrande inför förordnande/entledigande av	3, 9 §§	Överförmyndarhandläggare	

7	god man Underrättelse till socialnämnd	10 §	Överförmyndarhandläggare	Behov av vårdnadshavare (PUT)
---	---	------	--------------------------	-------------------------------